Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
P. MENGOZZI
представено на 9 септември 2015 година[1]

Дело C-115/14

RegioPost GmbH & Co. KG
срещу
Stadt Landau
(Преюдициално запитване,

отправено от Oberlandesgericht Koblenz (Германия)

„Изцяло вътрешно положение — Национална идентичност — Член 4, параграф 2 ДЕС — Свободно предоставяне на услуги — Член 56 ДФЕС — Директива 96/71/ЕО — Член 3, параграф 1 — Директива 2004/18/ЕО — Член 26 — Обществени поръчки — Пощенски услуги — Национална правна уредба, налагаща на оферентите и на техните подизпълнители да поемат задължение да плащат минимална работна заплата на работниците и служителите, заети при изпълнение на услугите, предмет на обществената поръчка“

I – **Въведение**

1. В рамките на процедура за възлагане на обществена поръчка възлагащият орган има ли право от гледна точка на разпоредбите на правото на Съюза да изисква от оферентите и от техните подизпълнители да се задължат да плащат законоустановеното минимално почасово заплащане на работниците и служителите, които ще бъдат заети за изпълнение на услугите, предмет на посочената поръчка?

2. Това е най-общо същината на въпросите, поставени от Oberlandesgericht Koblenz (Германия), в рамките на спор между RegioPost GmbH & Co. KG (наричано по-нататък „RegioPost“), доставчик на пощенски услуги, и Stadt Landau in der Pfalz, община, разположена в областта Райнланд-Пфалц.

3. Тези въпроси, с които Съдът вече се е сблъсквал по делата, по които са постановени решения Rüffert (C-346/06, EU:C:2008:189) и Bundesdruckerei (C-549/13, EU:C:2014:2235), макар и при различни правни и фактически обстоятелства, по същество изискват тълкуване на разпоредбите на Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 година относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, доставки и услуги[2] и на член 56 ДФЕС, отнасящ се до свободното предоставяне на услуги.

1 — Език на оригиналния текст: френски.

2 — ОВ L 134, стр. 114; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 8, стр. 116 и поправка в ОВ L 182, 2008 г., стр. 282. Директивата е изменена последно с Регламент (ЕС) № 1251/2011 на Комисията от 30 ноември 2011 година за изменение на директиви 2004/17/ЕО, 2004/18/ЕО и 2009/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на прилаганите от тях прагове за процедурите за възлагане на обществени поръчки (ОВ L 319, стр. 43 и поправка ОВ L 18, 2012 г., стр. 7). Тя е заменена от Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, стр. 65). Тази директива обаче не е била приложима при настъпване на фактите в основата на спора в главното производство.

4. От акта за преюдициално запитване се установява, че на 23 април 2013 г. Stadt Landau in der Pfalz обявява на равнището на Европейския съюз процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет пощенските услуги в този град, разделена на две обособени позиции.

5. Няма спор, че към момента на настъпване на фактите в главното производство в Германия няма нито обща минимална работна заплата, която е въведена едва считано от 1 януари 2015 г. при часова ставка от 8,50 EUR (бруто), нито общоприложим колективен трудов договор, който да урежда отношенията и условията на работа в сектора на пощенските услуги.

6. Като се има предвид това, съгласно указанията в публикуваното от Stadt Landau in der Pfalz обявление за обществена поръчка, отнасящи се до „икономическото и финансовото състояние“ на изпълнителя, той трябва да спазва разпоредбите на Закона на провинция Райнланд-Пфалц за гарантиране спазването на колективните трудови договори и минималните възнаграждения при възлагането на обществени поръчки (Landesgesetz zur Gewährleistung von Tariftreue und Mindestentgelt bei öffentlichen Auftragsvergaben (Landestariftreuegesetz), наричан по-нататък „LTTG“) от 1 декември 2010 г.

7. Член 1 от LTTG гласи, че този закон има за цел да се бори с произтичащите от използването на работници и служители с ниски възнаграждения нарушения на конкуренцията в рамките на възлагане на обществени поръчки, както и да смекчи тежестта за системите за социална сигурност. Ето защо възлагащият орган може да възлага обществени поръчки само на предприятия, които плащат на своите работници предвиденото в закона минимално възнаграждение.

8. Член 3, параграф 1 от LTTG уточнява, че обществени поръчки могат да се възлагат само на предприятия, които при подаване на оферта се задължат писмено да плащат на заетите при изпълнението на поръчката работници и служители възнаграждение от най-малко 8,50 EUR (бруто) на час (минимално възнаграждение), и в периода на изпълнение на поръчката да въвеждат за работниците и служителите си следващи промени в размера на минималното трудово възнаграждение. Към момента на фактите по спора в главното производство с постановление на правителството на провинция Райнланд-Пфалц посоченото в член 3 от LTTG минимално почасово възнаграждение е увеличено съобразно процедурата, предвидена в член 3, параграф 2 от LTTG на 8,70 EUR (бруто). От друга страна член 3, параграф 1 от LTTG добавя, че ако при подаване на оферта липсва декларация за плащане на минимално трудово възнаграждение и тя не бъде представена след поискване, офертата се изключва от оценяване.

9. Спецификацията на въпросната обществена поръчка съдържа „декларация-образец“ на основание член 3 от LTTG, като приканва оферентите при подаване на офертите си да представят декларация от свое име относно спазването на минималното трудово възнаграждение и декларации от името на техните подизпълнители.

10. На 16 май 2013 г. RegioPost изтъква, че декларациите относно минималното трудово възнаграждение, предвидени в член 3 от LTTG, противоречат на правото в областта на обществените поръчки. Към своята оферта, подадена в срок, то прилага изготвени от него декларации на подизпълнителите, но не прилага декларация от свое име.

11. На 25 юни 2013 г. Stadt Landau in der Pfalz дава на RegioPost възможност да представи a posteriori в 14 дневен срок декларациите във връзка с минималното трудово възнаграждение, посочени в член 3 от LTTG, като указва, че ще изключи офертата на RegioPost, ако то не изпълни това искане.

12. На 27 юни 2013 г., без да представя исканите от възлагащия орган декларации, RegioPost излага отново доводите си и обявява, че ще обжалва, ако офертата му бъде изключена.

13. На 11 юли 2013 г. възлагащият орган уведомява RegioPost, че неговата оферта не може да участва в оценяването поради липсата на исканите декларации. Едновременно с това той посочва, че двете обособени позиции на въпросната обществена поръчка ще бъдат възложени съответно на PostCon Deutschland GmbH и на Deutsche Post AG.

14. На 23 октомври 2013 г. Vergabekammer Rheinland-Pfalz (административен орган на провинция Райнланд-Пфалц, компетентен да се произнася по спорове в областта на обществените поръчки) отхвърля жалбата на RegioPost, като по-специално приема, че неговата оферта е изключена основателно поради липса на декларации относно минималното трудово възнаграждение, които са били законосъобразно поискани от възложителя.

15. Запитващата юрисдикция, сезирана с въззивна жалба, счита, че разрешаването на спора зависи от въпроса дали член 3 от LTTG е съвместим с правото на Съюза.

16. По-конкретно тя счита, че член 3 от LTTG съдържа „специално условие, свързано с изпълнение на обществената поръчка“, което е „насочено към социалната сфера“ по смисъла на член 26 от Директива 2004/18, и което би било законосъобразно само ако е съвместимо с разпоредбите на правото на Съюза относно свободното предоставяне на услуги.

17. Запитващата юрисдикция смята, че не е в състояние да провери тази съвместимост, включително като вземе предвид практиката на Съда, в частност решение Rüffert (C-346/06, EU:C:2008:189).

18. По отношение на съвместимостта на член 3 от LTTG с член 56, първа алинея ДФЕС запитващата юрисдикция отбелязва, че задължението предприятията, установени в други държави членки, да съобразят възнагражденията, които плащат на своите работници и служители, с равнището на заплащане на мястото на изпълнение на поръчката в Германия, което, естествено, е по-високо, отнема на тези предприятия едно конкурентно предимство. Следователно задължението по член 3 от LTTG представлява пречка, която по принцип е забранена от член 56, първа алинея ДФЕС.

19. Запитващата юрисдикция обаче счита, че правото на Съюза би допуснало прилагането на член 3 от LTTG спрямо посочените предприятия, ако се установи, че са изпълнени условията за прилагане на член 3, параграф 1 от Директива 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 година относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги [3].

20. Все пак тя има съмнения в това отношение.

21. От една страна, запитващата юрисдикция изтъква, че макар член 3 от LTTG да е законова разпоредба, която определя минималната ставка на трудовите възнаграждения, тази разпоредба не гарантира плащане на такова възнаграждение на всички работници и служители на изпълнителите на поръчките. В действителност тя само забранявала на възлагащите органи да възложат обществена поръчка на оференти, които не поемат задължение за плащане на минимално трудово възнаграждение единствено на работниците и служителите, заети при изпълнението на посочената поръчка.

22. От друга страна, запитващата юрисдикция подчертава, че задължението по член 3 от LTTG се прилага само по отношение на обществените поръчки, но не и при изпълнението на частни поръчки. Работник, зает при изпълнението на такава поръчка, заслужавал не по-малко социална закрила от работник, изпълняващ обществена поръчка. В това отношение запитващата

3 — ОВ L 18, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 4, стр. 29.

юрисдикция отбелязва, че прилагането на решение Rüffert (C-346/06, EU:C:2008:189) към обстоятелства като разглежданите в главното производство би повдигнало спор в Германия. Нещо повече, запитващата юрисдикция споделя сериозните си съмнения в тезата, че изискването за всеобщо прилагане на минимална ставка на трудовото възнаграждение спрямо всички видове разглеждани поръчки било ограничено само до случаи като тези в решение Rüffert, където този размер е определен в колективни трудови договори, а не в законови разпоредби.

23. Накрая, дори да бъде направен извод за съвместимост на изискването по член 3 от LTTG с член 56 ДФЕС, запитващата юрисдикция счита, че след това се поставя въпросът относно съвместимостта с член 26 от Директива 2004/18 на санкцията, предвидена в член 3 от LTTG, а именно изключването на оферента от участие в процедурата за възлагане на обществена поръчка. По-специално запитващата юрисдикция изразява съмнение дали условието по член 3 от LTTG може да бъде определено като качествен критерий за подбор, чието неспазване би могло да оправдае изключването на даден оферент. Освен това тя счита, че санкцията по член 3 от LTTG била ненужна, тъй като след възлагане на обществената поръчка изпълнителят бил задължен по договор да плаща законоустановеното минимално трудово възнаграждение, като неизпълнението на това задължение било свързано със санкция, предвидена в член 7 от LTTG.

24. При тези обстоятелства запитващата юрисдикция решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Следва ли член 56, първа алинея ДФЕС във връзка с член 3, параграф 1 от Директива 96/71 да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която императивно предписва на възлагащ орган да избира за изпълнители на обществени поръчки само предприятия, които — както и техните подизпълнители — при подаването на офертите писмено се задължат да заплащат на заетите в изпълнението на поръчката техни работници и служители минималната заплата, определена от държавата само за обществени, но не и за частни поръчки, ако няма нито обща минимална заплата, установена със закон, нито общоприложим колективен трудов договор, обвързващ потенциалните изпълнители и евентуалните подизпълнители на поръчката?

2) При отрицателен отговор на първия въпрос:

Следва ли правото на Съюза в областта на обществените поръчки, по-специално член 26 от Директива 2004/18, да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба като член 3, параграф 1, трето изречение от LTTG, която императивно предвижда изключване от класирането на оферта, в случай че още при нейното подаване икономическият оператор не се задължи в изрична декларация за дадено действие, за което, в случай че поръчката му бъде възложена, той би бил задължен по договор и без да е дал такава декларация?“.

25. Писмени становища по тези въпроси представят Stadt Landau in der Pfalz, Deutsche Post AG, германското, датското, италианското, австрийското и норвежкото правителство, както и Европейската комисия. С изключение на италианското и австрийското правителство, тези страни и RegioPost са изложили устно становища си в съдебното заседание на 29 април 2015 г.

II – **Анализ**

A – *По първия преюдициален въпрос*

26. С първия си въпрос запитващата юрисдикция пита Съда за съвместимостта с член 56 ДФЕС и член 3, параграф 1 от Директива 96/71 на законодателство, прието от съставна част на федерална държава членка, което задължава оферентите и техните подизпълнители с писмена декларация, която трябва да бъде приложена към офертата, да поемат задължение да плащат на работниците и служителите, които ще бъдат заети при изпълнение на услугите, предмет на обществената поръчка, минимално почасово възнаграждение в размер на 8,70 EUR (бруто), определено от посоченото законодателство.

1. Относно компетентността на Съда

27. Stadt Landau in der Pfalz, както и германското и италианското правителство считат, че доколкото всички елементи в главното производство се ограничават в рамките на Федерална република Германия, не трябва да се отговаря на въпроса, тъй като разпоредбите от правото на Съюза, отнасящи се до свободното предоставяне на услуги, не се прилагат в такава хипотеза.

28. Този довод според мен не може да бъде възприет.

29. Действително от акта за преюдициално запитване се установява, че всички предприятия, участвали във въпросната процедура за възлагане на обществена поръчка, са установени в Германия, поръчката се изпълнява на германска територия, освен това нито един елемент от преписката не сочи, че за участие в изпълнението на посочената поръчка са били поканени предприятия подизпълнители, установени на територията на други държави членки.

30. Вярно е също така, че разпоредбите на Договора относно свободното предоставяне на услуги не са приложими към дейности, чиито релевантни елементи изцяло са в рамките само на една държава членка [4].

31. Съдът обаче приема, че е компетентен да отговори на въпроси, отнасящи се по-специално до тълкуването на разпоредбите на Договора относно основните свободи, в три хипотези, в които всички елементи са в рамките на една-единствена държава членка: когато „по никакъв начин не може да се изключи“, че граждани, установени в други държави членки биха могли в подобни случаи да се сблъскат със спорните национални мерки на разглежданата държава членка по повод упражняването на посочените свободи [5], когато вътрешното право забранява т.нар. „обратна дискриминация“ [6] и/или когато за разрешаване на чисто вътрешен спор националното право препраща, по принцип „пряко и безусловно“, към разпоредби от правото на Съюза [7].

32. В контекста на първата посочения линия на съдебната практика в решения Venturini и др. и Sokoll-Seebacher Съдът уточнява, че е компетентен да отговори на преюдициални въпроси, които, макар да се основават на изцяло вътрешни положения, се отнасят до съвместимостта със свободата на установяване, гарантирана от Договора, на национална правна уредба, която

4 — Вж. по-специално решение Omalet (C-245/09, EU:C:2010:808, т. 12) и определение Tudoran (C-92/14, EU:C:2014:2051, т. 37).

5 — В областта на свободата на установяване вж. по-специално решение Blanco Pérez и Chao Gómez (C-570/07 и C-571/07, EU:C:2010:300, т. 40), а в областта на свободното предоставяне на услуги, решения Garkalns (C-470/11, EU:C:2012:505, т. 21) и Citroën Belux (C-265/12, EU:C:2013:498, т. 33).

6 — Вж. по-специално решения Guimont (C-448/98, EU:C:2000:663, т. 23), Salzmann (C-300/01, EU:C:2003:283, т. 34), Susisalo и др. (C-84/11, EU:C:2012:374, т. 21 и 22) и Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia и др. (C-111/12, EU:C:2013:100, т. 34).

7 — Вж. например решения Dzodzi (C-297/88 и C-197/89, EU:C:1990:360, т. 37), Cicala (C-482/10, EU:C:2011:868, т. 19), Nolan (C-583/10, EU:C:2012:638, т. 47) и Romeo (C-313/12, EU:C:2013:718, т. 23).

може да породи последици, които не са ограничени само в една държава членка. Всъщност в тези случаи „по никакъв начин не може да се изключи“, че граждани на други държави членки са били или биха били заинтересовани от упражняване на разглежданата в тези дела основна свобода [8].

33. Ето защо, отвъд частния случай на спора в главното производство, Съдът изглежда се придържа към това да провери дали поради своя предмет или самото си естество разглежданата национална мярка може да доведе до трансгранични последици. Ако случаят е такъв, Съдът приема да отговори на отправените към него въпроси.

34. Тази съдебна практика може да бъде приложена към настоящото дело.

35. LTTG има за цел да наложи на изпълнителите на обществени поръчки, организирани от възлагащите органи в провинция Райнланд-Пфалц, при изпълнение на тези поръчки да спазват определената от провинцията минимална работна заплата. Член 3 от LTTG задължава всеки от оферентите, както и техните евентуални подизпълнители, независимо от тяхното гражданство или местопребиваване, писмено да се задължат при подаване на офертата да спазват посочената минимална работна заплата, ако в крайна сметка поръчката им бъде възложена. Поради това LTTG може да доведе до последици извън територията на Германия, тъй като поставените от тази разпоредба изисквания се прилагат без разлика спрямо всички обявени от възлагащите органи на провинция Райнланд-Пфалц процедури за възлагане на обществени поръчки, включително тези на равнището на Европейския съюз.

36. Именно такова впрочем е положението в момента на откриване на процедурата за възлагане на обществена поръчка, която е в основата на спора в главното производство. Всъщност, както се установява от преписката, изпратена от запитващата юрисдикция, и както Stadt Landau in der Pfalz потвърди в съдебното заседание, въпросната обществена поръчка е обявена на равнището на Съюза и нейната прогнозна стойност надхвърля значително прага от 200 000 EUR, предвиден в член 7, буква б) от Директива 2004/18, която към момента на настъпване на фактите по спора в главното производство е приложима към обществените поръчки за услуги [9].

37. Ето защо по никакъв начин не е изключено при публикуването си в *Официален вестник на Европейския съюз* тази обществена поръчка да е могла да заинтересува определен брой предприятия, установени в други държави членки, различни от Германия, но тези предприятия в крайна сметка да не са участвали в процедурата за възлагане по причини, които биха могли да са свързани с изискванията, установени в член 3 от LTTG.

38. Убеждението ми, че е важно да бъде отхвърлено възражението за некомпетентност или недопустимост, изразено от Stadt Landau in der Pfalz, германското и италианското правителство, се създава най-вече от привързването на главното производство към разпоредбите на Директива 2004/18, чиято приложимост е несъмнена [10].

39. Както основателно изтъква запитващата юрисдикция, член 26 от Директивата предоставя на възлагащите органи правото да „предвидят специални условия, свързани с изпълнението на поръчката“, които могат да са „насочени към социалната сфера“, при условие че са посочени в обявлението за поръчката или в спецификациите и са „съвместими с право[то на Съюза]“.

8 — Решения Venturini и др. (C-159/12—C-161/12, EU:C:2013:791, т. 25 и 26) и Sokoll-Seebacher (C-367/12, EU:C:2014:68, т. 10 и 11).

9 — Услугите, посочени в Директива 2004/18, включват превоз на поща по земя съгласно приложение II A, точка 4. Прагът от 200 000 EUR, посочен в член 7, буква б) от Директива 2004/18, е определен с член 2, параграф 1, буква б) от Регламент № 1251/2011.

10 — Въпреки че тези заинтересовани страни поддържат, че първият въпрос е недопустим, вследствие констатацията, че е налице чисто вътрешно положение, Съдът би трябвало по принцип да заяви, че не е компетентен да отговори на въпроса. Всъщност тук става въпрос за положение, което по принцип няма никаква връзка с правото на Съюза и което съответно не може да бъде поправено с изпращането на ново преюдициално запитване.

40. Това препращане на член 26 от Директива 2004/18 към разпоредбите на правото на Съюза означава, че предвидените в член 3 от LTTG условия да бъде спазвана минималната ставка на трудовото възнаграждение, които са свързани с изпълнението на поръчката, трябва да са съвместими с посочените разпоредби, а следователно и със свободното предоставяне на услуги, гарантирано от Договора.

41. От друга страна, както Съдът вече е постановил, задължението за спазване на принципа на равно третиране съответства на самата същност на директивите в областта на обществените поръчки, които имат за цел по-специално да допринесат за развитието на ефективна конкуренция и определят критерии за възлагане на обществената поръчка, които да осигурят такава конкуренция [11].

42. Тъй като запитващата юрисдикция и възлагащият орган трябва да гарантират спазването на равното третиране на оферентите, участващи в процедура за възлагане на обществена поръчка, попадаща в приложното поле на Директива 2004/18, тази директива задължава посочената юрисдикция при решаване на спорове във връзка с чисто вътрешни положения да се съобрази с решенията, възприети от правото на Съюза, с цел по-конкретно избягване на проявите на всякаква дискриминация между икономическите оператори и на евентуални нарушения на конкуренцията [12].

43. Ето защо при всяко едно положение, доколкото обявлението за обществената поръчка в главното производство попада в приложното поле на разпоредбите на Директива 2004/18, ми се струва, че всъщност предмет на исканото от запитващата юрисдикция в първия преюдициален въпрос тълкуване са преди всичко условията за прилагане на член 26 от Директивата. Ето защо, ако първият отправен от запитващата юрисдикция въпрос бъде преформулиран, за да се отнася до тълкуването на член 26 от Директива 2004/18, Съдът непременно ще е компетентен да тълкува този член. Всъщност прилагането на разпоредбите на Директива 2004/18 не зависи от ефективна връзка със свободното движение между държавите членки, тези разпоредби са относими, когато стойността на разглежданата в главното производство обществена поръчка надхвърля праговете за прилагане на Директивата [13], какъвто е случаят в главното производство.

44. При тези условия аз считам, че Съдът е компетентен да отговори на първия отправен от запитващата юрисдикция преюдициален въпрос. Както посочих, според мен тази компетентност е очевидна, ако въпросът бъде преформулиран в смисъл, че се отнася до тълкуването на обхвата на условията, предвидени в член 26 от Директива 2004/18.

2. По същество

45. Предвид изложените по-горе съображения във връзка с преформулирането на отправения от запитващата юрисдикция въпрос, аз считам, че по същество тя иска да се установи дали член 26 от Директива 2004/18 следва да бъде тълкуван в смисъл, че не допуска законодателство на регионална структура на държава членка, по силата на което оферентите и техните

11 — Вж. решения Concordia Bus Finland (C-513/99, EU:C:2002:495, т. 81) и Fabricom (C-21/03 и C-34/03, EU:C:2005:127, т. 26).

12 — По аналогия във връзка със задължението при прилагане на националното законодателство за решаване на положения от чисто вътрешен характер да бъдат съобразявани решенията, възприети от правото на Съюза, вж. решения Modehuis A. Zwijnenburg (C-352/08, EU:C:2010:282, т. 33) и Isbir (C-522/12, EU:C:2013:711, т. 28).

13 — По аналогия, във връзка с Директива 93/37/ЕИО на Съвета от 14 юни 1993 година относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство (ОВ L 199, стр. 54), която е отменена с Директива 2004/18, вж. решение Michaniki (C-213/07, EU:C:2008:731, т. 29 и 30).

подизпълнители се задължават посредством писмена декларация, която трябва да бъде приложена към офертата, да плащат на работниците и служителите, които ще бъдат заети при изпълнението на услугите, предмет на обществената поръчка, минимално почасово възнаграждение в размер на 8,70 EUR (бруто), определено в посоченото законодателство.

46. Член 26 от Директива 2004/18 дава право на възлагащите органи да поставят „специални условия“ за изпълнението на обществената поръчка, които могат да са „насочени към социалната сфера“, ако, от една страна, тези условия са посочени в обявлението за поръчката или в спецификациите, а от друга страна, са „съвместими с право[то на Съюза]“.

47. В случая спазването от страна на оферента на разпоредбите на LTTG, и по-специално на член 3 от него, е ясно посочено както в обявлението за обществената поръчка, така и в спецификацията в главното производство. От друга страна, според мен е без съмнение, че условията, „насочени към социалната сфера“, които член 26 от Директива 2004/18 има предвид, включват спазване от страна на предприятието, спечелило поръчката, и неговите евентуални подизпълнители при изпълнението на обществената поръчка на изискването за минимална ставка на възнагражденията, определена със закон, в полза на работниците, заети при извършването на тази работа.

48. Съображение 34 от същата директива потвърждава, че „[з]а периода на изпълнение на обществената поръчка се прилагат законите, подзаконовите актове […] на национално ниво, които са в сила *по отношение на условията на труд* […], при условие че тези правила и тяхното прилагане *са съобразени с […] право[то на Съюза]*“ [14]. Спазването на минималната ставка на възнагражденията напълно може да бъде прието за част от условията на труд [15].

49. Съгласно член 26 от Директива 2004/18, във връзка със съображение 34 от нея, възможността да бъде наложено спазването на такава минимална ставка на възнагражденията обаче трябва да бъде съвместима с правото на Съюза.

50. Ето защо трябва да се провери дали изискването за спазване на минималната ставка на възнагражденията при изпълнението на обществена поръчка като разглежданата в главното производство е съвместимо с релевантните разпоредби от правото на Съюза.

51. В това отношение запитващата юрисдикция и заинтересованите страни считат, че тази проверка трябва да се проведе преди всичко, ако не и изцяло, от гледната точка на член 3, параграф 1 от Директива 96/71, доколкото тази разпоредба урежда условията на работа, които държавите членки могат да изискват от страна на предприятията, които временно командироват работници и служители в рамките на предоставянето на услуги.

52. За мен този подход не е убедителен.

53. Причината за това е, че безспорно в главното производство не става въпрос за нито една от мерките за командироване на работници, посочени в член 1, параграф 3 от Директива 96/71. В частност, за изпълнението на обществената поръчка, за която е подало оферта, RegioPost, което е установено в Германия, не е възнамерявало нито да се отнесе към организация или предприятие от своята група, което да командирова работници на германска територия, нито дори да използва услугите на предприятие за временна работа или за наемане на работници от друга държава членка, като се възползва от командироването на последните в Германия.

14 — Курсивът е мой.

15 — Например член 3, параграф 1, алинея първа от Директива 96/71, който изброява „условия[та] на работа“, които държавите членки имат право да изискват от предприятията, които командироват на тяхна територия работници за предоставяне на услуги, посочва по-специално „минимални[те] ставки на заплащане“.

54. От перспективата на прилагането на Директива 96/71, положението в основата на настоящото дело не се различава съществено от това, по което е постановено решение Bundesdruckerei (C-549/13, EU:C:2014:2235), в което Съдът е отказал да разгледа съвместимостта с разпоредбите на тази директива на правната уредба на германска провинция, която налага спазването от страна на предприятията, спечелили процедура за възлагане на обществена поръчка на минимална ставка на заплащане, посочена в тази правна уредба, с мотива че разглежданият случай не попада в приложното поле на никоя от трите транснационални мерки по член 1, параграф 3 от Директива 96/71 [16].

55. Всъщност от акта за преюдициално запитване по това дело е било установено, че предприятието Bundesdruckerei не е възнамерявало да изпълнява въпросната обществена поръчка (която е била свързана с дигитализиране на документи и конвертиране на данни в полза на една германска община) посредством командироване на територията на Германия, а като я повери на работници в едно от своите дъщерни дружества, установено на територията на друга държава членка, а именно Полша [17].

56. С други думи, според съображенията на Съда, макар да става въпрос за транснационално положение, то не налага временното преместване на работници на територията на Германия за извършване на въпросните услуги.

57. Важно е също така да се отбележи, че за да направи извод за неприложимост на Директива 96/71, Съдът обръща внимание не на положението такова, каквото е в момента, когато възлагащият орган публикува обявлението за поръчката на равнището на Европейския съюз — момента, в който още е можело да се извърши командироване на работници на германска територия, а на конкретното положение на предприятието Bundesdruckerei, което е в основата на преюдициалното запитване.

58. Ето защо при тези обстоятелства, Съдът достига до извода, че по дело Bundesdruckerei (C-549/13, EU:C:2014:2235, т. 29) релевантно е само тълкуването на член 56 ДФЕС.

59. По мое мнение подходът, който следва да бъде възприет в настоящото дело, трябва да бъде същият.

60. Поради това аз считам, че в положение като това в главното производство, препращането, което член 26 от Директива 2004/18 прави към правото на Съюза, има предвид изключително член 56 ДФЕС.

61. Що се отнася до проверката за съвместимост с член 56 ДФЕС на разпоредба от националното право, каквато е член 3 от LTTG, тя налага най-вече да се определи дали минималната ставка на заплащане, предвидена от правната уредба на провинция Райнланд-Пфалц, съставлява ограничение на свободното предоставяне на услуги, което може да бъде оправдано от целите на борбата с нарушаването на конкуренцията или на защитата на работниците, както твърдят и Stadt Landau in der Pfalz, и германското правителство.

62. Най-напред, предвид практиката на Съда е извън всякакво съмнение, че като изисква спазването на минимална часова ставка на заплащане 8,70 EUR (бруто) от страна на изпълнителите на обществени поръчки и техните евентуални подизпълнители, правна уредба като тази на провинция Райнланд-Пфалц може да наложи на доставчиците на услуги, установени в държави членки, различни от Германия, в които минималните ставки на

16 — Точка 27 от решението.

17 — Пак там (точки 25 и 26).

заплащане са по-ниски, допълнителна икономическа тежест, която може да доведе до забрана, затрудняване или по-слаба привлекателност на изпълнението на техните услуги в Германия. Ето защо такава национална мярка може да представлява ограничение по смисъла на член 56 ДФЕС[18].

63. По-нататък, трябва да се провери дали такава национална мярка може да бъде обоснована по-специално с целта за закрила на работниците.

64. В това отношение както RegioPost, така и Комисията считат, като се позовават в частност на точки 29 и 39 на решение Rüffert (C-346/06, EU:C:2008:189), че случаят не бил такъв, тъй като закрилата на член 3, параграф 1 от LTTG не се простира спрямо работниците, заети при изпълнението на частни поръчки.

65. Не споделям това становище.

66. По дело Rüffert на Съда е поставен въпросът дали е съвместимо с член 3, параграф 1 от Директива 96/71 и член 56 ДФЕС законодателството на германска провинция, което е изисквало от изпълнителите на обществени поръчки за строителство и обществен градски, крайградски и регионален транспорт при изпълнението на тези поръчки да спазват ставката на заплащане, предвидена в колективен трудов договор, към който препраща законодателството на въпросната провинция.

67. Така с оглед тълкуването на Директива 96/71, която съгласно съображенията на Съда в решение Rüffert (C-346/06, EU:C:2008:189) също е релевантна при тълкуването на член 56 ДФЕС, се поставя въпросът дали разглежданият в това дело колективен трудов договор е бил обявен за общоприложим по смисъла на член 3, параграф 1 от тази директива. Съдът приема, че случаят не е такъв и следователно не са спазени правилата за определяне на минималната ставка на заплащане, предвидена в Директива 96/71.

68. Като излиза до известна степен извън този проблем[19] и обсъжда общата приложимост и обвързващите последици на колективен трудов договор като разглеждания по това дело, в член 29 от решение Rüffert (C-346/06, EU:C:2008:189) Съдът приема, че не може да се установи наличието на такива последици, тъй като, в частност, „законодателството“ на въпросната провинция, което препраща към спазването на ставката на заплащане, предвидена в договора, „се прилага само за обществени поръчки, като се изключват частните поръчки“.

69. В точка 39 от решение Rüffert (C-346/06, EU:C:2008:189), включена в „потвърждаващите“ съображения на Съда във връзка с член 56 ДФЕС, той повтаря буквално цитираните по-горе мотиви по точка 29 от решението.

70. Обхватът на преценката, изложена в точки 29 и 39 от решение Rüffert, трябва обаче занапред да бъде съотнесен към член 26 от Директива 2004/18, изцяло нова разпоредба от правото на Съюза в областта на обществените поръчки, която не е била приложима в момента на настъпване на фактите в основата на това решение[20].

18 — Вж. решение Rüffert (C-346/06, EU:C:2008: 189, т. 37). Вж. също така решение Bundesdruckerei (C-549/13, EU:C:2014:2235, т. 30).

19 — Всъщност Съдът е проверил дали въпросният колективен трудов договор отговаря на материалните условия по член 3, параграф 8 от Директива 96/71, разпоредба, която, както сам той потвърждава в точка 27 от решение Rüffert (C-346/06, EU:C:2008:189), се прилага само по отношение на държавите членки, които нямат система за обявяване на колективни трудови договори за общоприложими (каквато е Кралство Швеция по дело Laval un Partneri (C-341/05, EU:C:2007:809). Тъй като Федерална република Германия има такава система, не е бил разглеждан въпросът дали са изпълнени условията по член 3, параграф 8 от Директива 96/71.

20 — Всъщност, докато срокът за транспониране на Директива 2004/18 е 31 януари 2006 г., обстоятелствата в основата на дело Rüffert са настъпили през 2003 г. и 2004 г.

71. Както вече беше посочено, член 26 от Директива 2004/18 дава право на държавите членки да изискват от страна на изпълнителите на обществени поръчки да спазват при изпълнение на тези поръчки *специални* условия, включително свързани с условията на труд. За да бъде запазен полезният ефект от това оправомощаване, според мен държавите членки следва да могат да приемат законови, подзаконови или административни разпоредби, които да определят в специфичния контекст на обществените поръчки условията на работа, включително минимална ставка на заплащане, в полза на работниците, които предоставят услуги за изпълнението на тези поръчки.

72. Очевидно при упражняването на това правомощие държавите членки и възлагащите органи трябва да гарантират, че ще бъдат спазени принципите на прозрачност и недопускане на дискриминация, които следват от член 26 от Директива 2004/18 чрез препращане към правото на Съюза.

73. Въпреки това по мое мнение упражняването на това правомощие не би могло да се подчинява на изискването съответните условия на работа, както в случая минималната ставка на заплащане, да се прилагат и спрямо работниците, изпълняващи частни поръчки. Ако това беше така, тези условия щяха да изгубят качеството си на „специални условия“ по смисъла на член 26 от Директива 2004/18. Освен това налагането на такова разширяване на обхвата спрямо изпълнението на частни поръчки би довело in fine до това държавите членки да са принудени да въведат общоприложима минимална ставка на заплащане на цялата или на част от територията си, каквато правото на Съюза по никакъв начин не налага към настоящия момент [21].

74. Струва ми се, че в контекст като този в главното производство такова разширяване на обхвата, което би било обосновано с изискването за съгласуваност на законодателството на провинцията, може да засегне компетентността на провинциите.

75. Както изтъкват няколко от заинтересованите страни, макар съгласно германското право провинциите да са компетентни да установяват правила относно минималното заплащане в рамките на процедурите за възлагане на обществени поръчки, те нямат никаква компетентност в областта на определянето на минималната ставка на заплащане, приложима спрямо всички работници.

76. Ако се приеме тезата на RegioPost и на Комисията, от това би следвало, че в случай като в главното производство дадена провинция не би могла да прилага своето законодателство за транспониране на разрешението, дадено от Директива 2004/18, тъй като приложното поле на това законодателство би трябвало да се разшири отвъд специалния сектор на обществените поръчки, за който провинцията е упражнила правомощията си.

77. Поради това провинцията ще бъде принудена да не прилага това законодателство до момента, в който федералната държава реши да въведе общоприложима минимална ставка на заплащане.

78. На равнището на федералната държава този подход, който, ако се следва логиката на доводите на RegioPost и на Комисията, би бил необходим за спазване на изискването за третиране на частните поръчки по начина, прилаган дотогава само за обществените поръчки, всъщност би довел до преобразуване на дадената на държавите членки възможност да въведат минимална работна заплата в същинско задължение, което, както вече уточних, по никакъв начин не следва от правото на Съюза на настоящия етап на развитие.

21 — Относно отсъствието на такова задължение вследствие по-специално от Директива 96/71 вж. решение Комисия/Германия (C-341/02, EU:C:2005:220, т. 26), както и заключението ми по дело Laval un Partneri (C-341/05, EU:C:2007:291, т. 196).

79. На равнището на провинцията въвеждането на такава минимална ставка на заплащане от федералната държава би направило излишни законовите разпоредби на провинцията, които по-специално имат за цел да гарантират спазването от страна на изпълнителите на задължението за плащане на минимална заплата в полза на работниците, изпълняващи обществена поръчка на нейна територия.

80. При такива обстоятелства компетентността на провинцията в тази област би била значително ограничена или дори не би съществувала.

81. Би могло впрочем да се твърди, че в разглеждания в предходните точки от настоящото заключение пример провинциите все пак ще имат правомощия да приемат по-висока ставка на заплащане (минимална) в сравнение с определената на федерално равнище, за да може в частност да бъдат взети предвид местните разходи за живот. Въпреки това би стоял отворен въпросът дали една такава ставка ще продължи да има качеството на минимална ставка на заплащане и най-вече, дали самата тя не би трябвало да бъде обхване и работниците, заети при изпълнение на частни поръчки. В крайна сметка провинциите би трябвало просто да се откажат от упражняването на правомощието си в сектора на обществените поръчки, като прилагат в този сектор минималната ставка на заплащане, приета на федерално равнище.

82. Необходимо е да се припомни, че съгласно член 4, параграф 2 ДЕС Съюзът зачита националната идентичност на държавите членки, присъща на техните основни политически и конституционни структури, включително по отношение на местното и регионалното самоуправление.

83. Наистина държавите членки, които имат федерална структура, каквато е Федерална република Германия, не биха могли да се позовават на вътрешното разпределение на правомощията между органите на регионалната или местната власт и федералните органи, за да избегнат спазването на задълженията си, произтичащи от правото на Съюза[22]. За да бъде гарантирано спазването на посочените задължения, различните органи са длъжни да координират упражняването на съответните си компетенции[23].

84. Това изискване обаче предполага компетенциите на тези органи да могат да бъдат ефективно упражнявани. По мое мнение от член 4, параграф 2 ДЕС следва, че правото на Съюза не би могло да лиши една регионална или местна структура от ефективно упражняване на правомощия, които са ѝ възложени в съответната държава членка. Тоест, както гореизложените съображения целят да докажат, в крайна сметка такива биха били последиците от довода на RegioPost и на Комисията, според който, за да бъде съвместимо с член 56 ДФЕС, установеното в член 3 от LTTG правило в полза на работниците, изпълняващи обществена поръчка, би следвало да обхване и работниците, изпълняващи частни поръчки.

85. Ето защо, като се има предвид правомощието на провинция Райнланд-Пфалц, ми се струва напълно съгласувано приложното поле на член 3 от LTTG да се ограничи единствено до работниците, изпълняващи обществени поръчки.

86. Според мен този подход е съгласуван и с практиката на Съда, развита в контекста на специалните условия, насочени към опазването на околната среда, които се прилагат без разграничение и могат да бъдат поставени от възлагащите органи. Така тази съдебна практика по-специално приема, че такива условия могат да бъдат взети предвид при разглеждане на критериите за възлагане на услуги за градски транспорт като предмет на обществена поръчка и са съвместими с принципа за недопускане на дискриминация, без да се изисква тези

22 — Вж. по-специално решение Carmen Media Group (C-46/08, EU:C:2010:505, т. 69 и цитираната съдебна практика).

23 — Вж. решения Carmen Media Group (C-46/08, EU:C:2010:505, т. 70) и Digibet и Albers (C-156/13, EU:C:2014:1756, т. 35).

съображения да се отнасят и до предприятията за градски транспорт, когато те изпълняват частни поръчки [24]. Важно е впрочем да се отбележи, че член 26 от Директива 2004/18 препраща към условията, насочени към опазване на околната среда по същия начин както към условията, насочени към социалната сфера, разглеждани в настоящото дело. Струва ми се, че скицираната от германското правителство аналогия между тези два типа съображения ясно показва необходимостта да бъде позволено на държавите членки да приемат специфични мерки относно обществените поръчки като сектор от икономическия живот.

87. Освен това национална мярка като член 3 от LTTG ми се струва напълно пропорционална. Всъщност тя налага на изпълнителите или техните подизпълнители спазването на минималната работна заплата, определена от провинция Райнланд-Пфалц само в полза на тези от техните работници, които са заети при изпълнението на обществените поръчки, а не спрямо всички техни работници и служители.

88. Следователно аз считам, че член 3 от LTTG може да бъде обоснован с целта за закрила на работниците и съответно, че член 56 ДФЕС допуска прилагането на такава разпоредба в положение като това в главното производство, без да е необходимо приложното поле на тази разпоредба да обхваща и частните поръчки.

89. Предвид всички тези съображения аз предлагам на първия отправен от запитващата юрисдикция въпрос да се отговори по следния начин: член 26 от Директива 2004/18 трябва да бъде тълкуван в смисъл, че допуска правна уредба на регионална структура на държава членка, която задължава оферентите и техните подизпълнители да поемат задължение с писмена декларация, която следва да бъде приложена към офертата, да плащат на заетите в изпълнението на услугите, предмет на обществената поръчка, работници и служители минимално почасово възнаграждение от 8,70 EUR (бруто), определено в посочената правна уредба.

Б – *По втория преюдициален въпрос*

90. С втория си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 26 от Директива 2004/18 трябва въпреки това да бъде тълкуван в смисъл, че не допуска разпоредба на регионална структура на държава членка, като член 3, параграф 1 от LTTG, която предвижда императивно изключване на оферта, в случай че още при нейното подаване оферентът не е поел задължение с отделна декларация да спазва минималната ставка на заплащане, определена в тази разпоредба, което той при всяко едно положение би имал и по договор, ако поръчката му бъде възложена.

91. Този въпрос налага да бъдат разгледани, от една страна, способите, чрез които на държавите членки е позволено да проверяват изпълнението на условията, поставени в член 26 от Директива 2004/18, и от друга страна, в хипотеза, при която тези условия не са изпълнени, дали е подходяща санкция като изключването от участие в процедурата за възлагане на обществена поръчка.

92. С изключение на RegioPost, всички представили становища по този въпрос страни считат, че държавите членки имат право да контролират спазването на условията, предвидени в член 26 от Директива 2004/18, по-специално посредством система на деклариране за поемане на задължение в момента на подаване на офертата от оферента, като в случай че такава декларация не бъде представена, възлагащият орган е оправомощен да изключи оферента от участие в процедурата за възлагане на обществена поръчка.

24 — Вж. решение Concordia Bus Finland (C-513/99, EU:C:2002:495, т. 83—86).

93. Аз се присъединявам към становището на тези страни.

94. Относно първата точка според мен е очевидно, че ако държавите членки са оправомощени по силата на правото на Съюза да приемат законови или подзаконови разпоредби, които имат за цел да наложат на предприятията, спечелили обществена поръчка, специални условия на работа при изпълнение на обществените поръчки, като спазването на минимална ставка на заплащане, както мисля аз, това оправомощаване непременно предполага те да могат да приемат мерки, които да позволят на възлагащия орган да се увери, че оферентите и техните подизпълнители са готови да спазват тези условия, в случай че поръчката им бъде възложена.

95. В случая въпросната мярка е под формата на писмена декларация за поемане на задължение, която оферентът трябва да представи както за себе си, така и за своите подизпълнители в конкретния случай.

96. Обратно на това, което изглежда е посочено в обявлението за обществената поръчка в главното производство, тази декларация изглежда не съответства на документ във връзка с минималните изисквания за икономическо и финансово състояние по смисъла на член 47 от Директива 2004/18, какъвто може да бъде изискван от оферента, което състояние може да бъде доказано с един или няколко от изброените в този член документи или с всеки друг документ, който възлагащият орган приеме за подходящ, отнасящи се по-конкретно до финансовите отчети, общия оборот или оборота за отрасъла на икономическия оператор.

97. Всъщност става въпрос преди всичко за декларация за поемане на задължение за спазване на закона, и по-конкретно на условията на труд, изисквани от правната уредба на провинция Райнланд-Пфалц при изпълнението на услугите, предмет на обществената поръчка.

98. Възможно е впрочем да се твърди, подобно на Комисията в съдебното заседание пред Съда, че за доказване на обстоятелството, че оферентът или неговите подизпълнители са в състояние да плащат на работниците и служителите, заети при изпълнението на обществената поръчка, минималната работна заплата, определена в правната уредба на провинция Райнланд-Пфалц, са нужни известни финансови възможности.

99. Ако Съдът приеме, че декларацията за поемане на задължение за плащане на минимална работна заплата се отнася до финансовото състояние на оферента, изискването за представяне на такава декларация по никакъв начин не би било забранено от член 47 от Директива 2004/18. Всъщност Съдът вече е уточнил, че изброяването на документите, които позволяват да се преценят минималните изисквания за икономическото и финансовото състояние, не е изчерпателно [25].

100. При всяко едно положение такава декларация за поемане на задължение за плащане на минималната работна заплата, определена в правната уредба на провинция Райнланд-Пфалц, сама по себе си не може да създаде допълнителна тежест за оферента, която да е дотолкова нетърпима, че да направи процедурата за възлагане на обществена поръчка по-обременителна, отколкото би била, ако не се изискваше представянето на тази декларация. Всъщност чрез тази декларация възлагащият орган цели единствено да провери дали оферентът се задължава да спазва условието за изпълнение на поръчката, предвидено в член 3 от LTTG. Впрочем, както твърди Комисията, такава декларация е изпитан способ за проверка дали оферентите и техните подизпълнители отговарят на условията за изпълнение на обществените поръчки. Изискването

25 — Вж. решение Édukövízig и Hochtief Construction (C-218/11, EU:C:2012:643, т. 28).

за представяне на такава декларация позволява също така да се гарантира прозрачността на специалните условия в обявлението за обществена поръчка и/или спецификациите, като обръща внимание на оферентите върху значението, което възлагащият орган придава на тези условия.

101. Що се отнася до втората точка, а именно въпросът за изключването от процедурата за възлагане на обществена поръчка ако оферентът откаже да представи такава декларация за поемане на задължение, аз се присъединявам към довода на Комисията, според който това положение позволява да се предположи, че оферентът не възнамерява да се подчинява на условието по член 3 от LTTG.

102. Продължаването на процедура за възлагане на обществена поръчка с участието на такъв икономически оператор и евентуално възлагането на поръчката на този оператор, след което да трябва да му се налагат санкции по договора поради неспазването на условието по член 3 от LTTG, би било парадоксално и трудно съвместимо с рационалното използване на обществените средства.

103. Впрочем следва да се отбележи, че съображение 34 от Директива 2004/18 предвижда по-специално, че в случай на неизпълнение на задълженията за спазване на законите и подзаконовите актове, които са в сила по-конкретно в областта на условията на труд, държавите членки могат да квалифицират тези неизпълнения като тежко нарушение или престъпление, свързано с професионалната етика на икономическия оператор, което може да доведе до изключването му от процедурата за обществена поръчка.

104. Макар отказът да бъде представена декларация за поемане на задължение относно минималната работна заплата според мен да не може сам по себе си да бъде считан за тежко нарушение, идеята, залегнала в съображение 34 от Директива 2004/18, е да се приеме, че държавите членки са в правото си да изключат икономически оператор, който няма никакво намерение да спазва условията на труд, приложими на мястото на изпълнение на обществената поръчка. По мое мнение не може да се изисква от държавите членки да прилагат такава мярка само в случаите, при които техните органи констатират нарушение на задълженията за спазване на тези условия на труд от страна на изпълнителя на обществената поръчка.

105. Ето защо изключването на оферент от процедура за възлагане на обществена поръчка, с мотива че отказва да представи декларацията за поемане на задължение, посочена в член 3 от LTTG, според мен е подходяща мярка с цел да се избегне положение, при което възлагащият орган би могъл да избере кандидат, който няма намерение да изпълнява изискванията на този възлагащ орган в областта на спазването на минималната работна заплата.

106. Накрая, както се установява от обстоятелствата в главното производство, е важно да се отбележи, че изключването на оферент, който към момента на подаване на офертата си не е приложил декларация за поемане на задължение относно минималната работна заплата, не е автоматично. Всъщност съгласно член 3 от LTTG, преди да има право да изключи такава оферта, възлагащият орган трябва отново да поиска представянето в определен срок на декларация за поемане на задължение, което позволява да бъдат поправени случаите на пропуск или грешка от страна на оферента в момента на подаване на офертата. Такова задължение в тежест на възлагащия орган изглежда напълно пропорционална мярка.

107. По тези съображения предлагам на втория преюдициален въпрос да бъде даден следния отговор: член 26 от Директива 2004/18 трябва да бъде тълкуван в смисъл, че допуска правна уредба на регионална структура на държава членка, която императивно предвижда изключване на оферта в случаите, когато оферент в процедура за обществена поръчка не поеме задължение

от свое име и за своите подизпълнители с отделна писмена декларация при подаване на офертата, и след като отново е бил поканен от страна на възлагащия орган, да спазва минималната ставка на заплащане, определена в тази правна уредба, ако на този оферент бъде възложено изпълнението на въпросната обществена поръчка.

III – **Заключение**

108. Предвид всички изложени по-горе съображения предлагам на поставените от Oberlandesgericht Koblenz въпроси да се отговори по следния начин:

„1) Член 26 от Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 година относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, доставки и услуги трябва да се тълкува в смисъл, че допуска правна уредба на регионална структура на държава членка, която задължава оферентите и техните подизпълнители да поемат задължение с писмена декларация, която следва да бъде приложена към офертата, да плащат на заетите в изпълнението на услугите, предмет на обществена поръчка, работници и служители минимално почасово възнаграждение от 8,70 EUR (бруто), определено в посочената правна уредба.

2) Член 26 от Директива 2004/18 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска също така правна уредба на регионална структура на държава членка, която императивно предвижда изключване на оферта, в случай че оферент в процедура за обществена поръчка не поеме задължение от свое име и за своите подизпълнители с отделна писмена декларация при подаване на офертата, и след като отново е бил поканен от страна на възлагащия орган, да спазва минималната ставка на заплащане, определена в тази правна уредба, ако на този оферент бъде възложено изпълнението на въпросната обществена поръчка“.